

Wie zeggen de mensen dat ik ben (19 juni 2016).

Galaten 3,26-29; Lucas 9, 18-24: Theo Brock

Het evangelieverhaal begint met de mededeling dat Jezus alleen aan het bidden is. Biddend zoekt Hij inzicht over zichzelf, over zijn identiteit. 'Wie zeggen de mensen dat ik ben?' en 'Jullie, wie zeggen jullie dat ik ben?' vraagt Hij aan zijn leerlingen. Hiermee stelt Jezus die vraag dus ook aan ons.

Op de vraag 'Wie is Jezus' zullen wij binnen onze geloofsgemeenschap wellicht verschillende antwoorden geven. Voor sommigen onder U is Hij onmiskenbaar de Zoon van God, de tweede persoon van de Heilige Drie-Eenheid, die door God de Vader naar ons mensen is gezonden om ons te verlossen van onze zonden. Anderen zien in de man uit Nazareth een bijzonder mens, een begenadigd leraar en prediker die met het gezag van een profeet ons oproept rechtvaardig te leven en naastenliefde in praktijk te brengen door op te komen voor onderdrukten en zwakkeren in de maatschappij. Mogelijk ziet u in Jezus een mens die zo oprecht en geïnspireerd leefde dat Hij een afspiegeling werd van het goddelijke. Een begenadigd mens in wiens woorden en daden we kunnen bevatten wie God is. God als liefdevolle werkelijkheid die in Jezus gestalte krijgt.

Hoe dan ook, in de evangelietekst van vandaag noemt Jezus zichzelf Mensenzoon. Zoon van mensen:.... zoon of dochter, wie is dat niet? Mensenzoon: misschien moeten we dit beeld opvatten als de wezenlijke bestemming van de mens. Een bestemming waarin de liefdevolle werkelijkheid van God gestalte krijgt. Door zich Mensenzoon te noemen onderstreept Jezus zijn intense verbondenheid met ons. Hij plaatst zich niet buiten de menselijke samenleving. De titel Mensenzoon laat ook zien dat het hier gaat over Jezus in zijn sterfelijke bestaan; als mens zal Hij namelijk veel moeten lijden.

Een belangrijke boodschap van Jezus aan zijn leerlingen is dat gerechtigheid en vrede niet zonder opoffering tot stand komen. Hij zal om zijn denkbeelden ter dood worden gebracht, en de status van *Gezalfde van God* zal pas na zijn kruisdood en verrijzenis door mensen begrepen worden. Een moeilijke boodschap voor Petrus en zijn leerlingen, want een *Gezalfde van God* die gemarteld en gedood wordt klopt niet helemaal met wat ze vanuit de Joodse traditie over de komende Messias geleerd en gehoord hebben. De heersende opvatting van het Joodse volk is namelijk dat de Messias, de beloofde gezant van God, het Joodse volk zal bevrijden en zo de glorie van Davids rijk zal herstellen. De titel *Gezalfde van God* is hiermee gekleurd door politieke en nationalistische wensen en gevoelens.

Jezus beseft daarom maar al te goed dat de titel *Gezalfde van God* bij mensen verkeerde verwachtingen kan wekken en vraagt met klem aan zijn leerlingen hierover te zwijgen.

Jezus doet aan verwachtingsmanagement. Hij maakt zijn leerlingen duidelijk dat de weg van de blijde boodschap geen gemakkelijke weg is. Ook volgelingen van de *Gezalfde van God* zullen niet gevrijwaard zijn van tegenslagen en tegenwerking. In de evangelietekst van vandaag horen we Jezus dan ook zeggen "Wie mijn volgeling wil zijn, moet Mij volgen door zichzelf verloochenen en door elke dag opnieuw zijn kruis op te nemen." Wie een christen wil zijn moet zichzelf verloochenen en elke dag zijn kruis dragen. Een pittige uitspraak waarmee je moeite kunt hebben.

Jezelf verloochenen, is dat niet tegennatuurlijk? Het lijkt in tegenspraak met ons verlangen naar een goed en gelukkig leven. Proberen we in ons leven juist niet om onszelf zo goed als mogelijk

te verwerklijken? Moeten we onszelf echt wegcijferen als we de weg van Jezus volgen? Ik denk niet dat dat de bedoeling is. Wellicht moeten we de oproep van Jezus om onszelf te verloochenen als volgt verstaan. Besef dat de ander in wezen is zoals jezelf bent. Beschouw jezelf niet als middelpunt. Relatieveer en overstijg jezelf. Blijf betrokken bij de ander en maak je eigen belang ondergeschikt aan het algemeen belang, want zonder de ander ben je niemand. Zonder de ander zijn we niemand, want is het niet zo dat we ons levensgeluk vaak te danken hebben aan anderen die zich hiervoor ingezet en soms zelfs opgeofferd hebben? Is het niet zo dat we vergeving alleen kunnen schenken als we bereid zijn over onze eigen schaduw heen te stappen.

De uitspraak van Jezus om elke dag opnieuw je kruis op te nemen, betekent niet dat we actief op zoek moeten gaan naar het leed in ons leven. Het kan wel betekenen dat we moeten leren omgaan met tegenspoed, ouderdom, ziekte en dood. De weg van Jezus kan ons inspireren om het onvermijdelijke te aanvaarden en elkaar te dragen tot ook onze bestemming is bereikt. Elke dag opnieuw je kruis dragen betreft dus ook het kruis van een ander. Het minste wat we kunnen doen is medeleven opbrengen, al is het alleen maar met een goed woord of in gebed. Natuurlijk worden we ook uitgedaagd daar waar redelijkerwijs mogelijk het leed van de ander daadwerkelijk te verlichten. Gedeelde smart is halve smart. Soms zijn we een kruis voor elkaar. Een milde uitweg kan dan zijn om dat kruis op te nemen door escalatie te voorkomen, door elkaar te verdragen, door voldoende respect te tonen.

De evangelielezing van vandaag besluit met de woorden ; *“Wie zijn leven wil redden zal het verliezen, maar wie zijn leven verliest om Mijnenwil, zal het redden”*. *Je leven redden door het te verliezen*: misschien spoort Jezus ons hiermee aan om risico te nemen, om niet bang te zijn om je kwetsbare kant te laten zien. Om niet bang te zijn voor onthechting van alles wat bezieling in de weg staat. Voor durf om je eigen mening te overstijgen, want er is zoveel te winnen als je meer aandacht hebt voor wat mensen bindt dan scheidt.

Als we de weg van Jezus volgen is onze bestemming daar waar grenzen opengebroken worden die mensen gevangen houden. Uiteindelijk, hoe het ook met ons gesteld is - fysiek, geestelijk of economisch - we zijn allemaal mensen. Dat brengt ons bij de eerste lezing van vandaag. Volgens de brief van Paulus aan de Galaten maakt Jezus geen onderscheid tussen arm en rijk, man en vrouw, jood en vreemdeling. In zijn ogen zijn we gelijkwaardig. Als we zijn weg van mededogen en naastenliefde volgen dan komen de beginselen van vrijheid, gelijkheid en broederschap tot hun recht. Mensen van allerlei kleur en cultuur, taal en ras beschouwen als je broeders en zusters, dat vraagt actieve betrokkenheid, dat is de ware betekenis van gedoopt zijn. Jezus redt het namelijk niet alleen. Hij heeft ons nodig om zijn werk voort te zetten. Wij zijn zijn ogen om aandacht te hebben voor de medemens, zijn oren om te luisteren naar een mens in nood en zijn handen om te helpen waar nodig. Als christen worden we uitgedaagd ons best te doen in het besef dat we niet perfect zijn en zwakheden en tekortkomingen hebben.

Het bevrijdende van Jezus' visie op de mens is dat Hij niet de nadruk legt op wat de mens is, maar op wat hij potentieel kan zijn.